

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool – De Levensboom te Kortrijk

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	112938
	Instelling	Vrije Basisschool - De Levensboom
directeur		Klaas VANDOMMELE
adres		Bruyningstraat 56_B - 8510 MARKE
telefoon		056-21.51.54
fax		056-22.56.41
e-mail		de.levensboom@skynet.be
website/URL		www.levensboom.be
	Bestuur van de instelling	105858 - vzw "t Soetekint - Levensboom" te MARKE
adres		Bruyningstraat 56_B - 8510 MARKE
	Scholengemeenschap	125591 - Onafhankelijke Methodescholen te GENT
adres		Kartuizerlaan 20 - 9000 GENT
	CLB	114488 - CLB vh GO Mandel en Leie te KORTRIJK
adres		Burgemeester Nolfstraat 11 - 8500 KORTRIJK
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 12/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	28/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Martine Bekaert
	Teamleden	Jan Loosveld
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie.....	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Curriculum	10
4.2 Evaluatie	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES.....	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°).
Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool De Levensboom behoort tot de groep onafhankelijke methodescholen. De leerlingen komen vanuit een ruime omgeving naar deze Freinetschool. De school verwacht een groot engagement van de ouders om samen school te maken, in het belang van de kinderen. Het geringe aantal leerlingen dat achter is op leeftijd en de resultaten uit het vervolgonderwijs geven aanwijzingen dat de school haar inspannings- en resultaatsverplichting realiseert. De school organiseert doelgericht leeftijdsgebonden groepen en graadklassen. Er is een nauwe samenwerking met de andere school van hetzelfde schoolbestuur.

Het **erkenningsonderzoek** wijst uit dat de school voor de onderzochte leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie vooral de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen doelgericht nastreeft en wil realiseren. Leerplandoelen zijn grotendeels verwerkt in schooleigen kerndoelen of leerlijnen. Observatiegegevens, werkstukken, volgmappen, portfolio's, resultaten uit genormeerde tests, leerplangebonden eindtoetsen en ook leerling- en ouderbevragingen wijzen er op dat de school haar onderwijsdoelen realiseert.

De evaluatiegegevens van **wiskunde** heeft de school recent gebruikt om zich in de kleuterafdeling in het leerplan te verdiepen en om in de lagere afdeling de gradatie te waarborgen. Dat bijsturingproces loopt dit jaar vooral nog in de kleuterafdeling voort. Welke concrete doelen de school daarmee precies wil bereiken, is weinig duidelijk vastgelegd. Op termijn remt dat een kwaliteitsvolle evaluatie af op beleidsniveau. Duidelijke schoolafspraken bevorderen de gradatie in het onderwijsaanbod en in het 'levend rekenen'. De school bouwt bewust specifieke zorginitiatieven uit en hanteert specifieke leermiddelen om leermoeilijkheden aan te pakken. De sociaal-emotionele begeleiding krijgt daarbij uitdrukkelijk aandacht.

Wereldoriëntatie en het nieuwsgierige en onderzoekende kind staan centraal in de onderwijsprocessen. Het onderwijsaanbod vertrekt voor wereldoriëntatie en voor de meeste andere leergebieden vanuit de leef- en belevingswereld van de leerlingen, vanuit hun vragen en vanuit de actualiteit. Bij de uitwerking van een thema of project krijgen de leerlingen veelvuldig kansen om binnen en buiten de school actief te leren, om het eigen leerproces in handen te nemen en om samen te leren. De samenhang tussen verschillende onderdelen van wereldoriëntatie en tussen o.a. Nederlands, wiskunde, muzische vorming, ICT en leren leren zijn sterk aanwezig. Vooral voor wereldoriëntatie zoekt de school een evenwicht tussen de realisatie van de eigen doelen en de leerplandoelen. Ze heeft nog geen functionele werkwijze gevonden om de volledigheid en de gradatie van de leerplandoelen in het aanbod te bewaken en te verantwoorden. Terugblikken op wat en hoe er geleerd werd of hoe de leerling er zich bij voelt, maken deel uit van de schoolcultuur. Bij de beoordeling baseren leraren zich op kerndoelen, ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Het is te afhankelijk van de leraar in welke mate de gegevens tussentijds verwerkt en geanalyseerd worden in relatie tot alle leerplandoelen voor wereldoriëntatie. Dat remt eventuele tijdige bijsturing van de klaspraktijk af.

Het **kwaliteitsonderzoek** toont aan dat de school waardevolle initiatieven neemt om goede resultaten met de leerlingen neer te zetten. De samenstelling van leeftijdsgebonden, leeftijdsoverschrijdende of andere functionele groepen draagt bij tot individualisatie, remediëring en integratie van sociale vaardigheden. Het is duidelijk wat de school via de diverse groepssamenstellingen wil bereiken. Ze neemt daartoe ondersteunende initiatieven, evalueert de werking en stuurt bij waar nodig. De school hanteert verschillende en brede evaluatievormen. Deze dragen bij tot de beeldvorming van de leerlingen rond verworven kennis, inzichten, vaardigheden en houdingen. Analyse van resultaten uit verzamelde gegevens zijn aanleiding tot eventuele bijsturing. Opsporen in welke mate de evaluatiepraktijk kwaliteitsvol gebeurt en afgestemd is op de leerplandoelen, is weinig aan de orde. Hierdoor mist de school kansen om haar evaluatiepraktijk te optimaliseren.

Personeelsleden, leerlingen en ouders evalueren de doelen die de school zich stelt, de vorderingen van de leerlingen en het klas- en schoolleven. Formele en informele contacten en bevestigingen vertrekken vanuit de intentie om maximale leer- en ontwikkelingskansen te bieden voor de leerlingen. Ook het doelgerichte personeelsbeleid is daarop afgestemd.

Het **algemeen beleid** is gericht op het samen school maken. De school slaagt daar goed in. Ze getuigt van een duidelijke en samen gedragen visie op onderwijs. Ze wil haar visie, de verwachtingen vanuit de overheid en actuele onderwijsontwikkelingen op een functionele en zinvolle wijze realiseren. Het professionaliserings- en talenbeleid zijn daarvoor illustratief. Binnen haar kwaliteitszorg kan het vastleggen van resultaatgerichte operationele doelen - rond bijvoorbeeld zelfgekozen werkpunten - een meerwaarde betekenen bij de evaluatie ervan.

De doorlichting **besluit** met een gunstig advies. Zelfontdekkend leren, inspraak, zelfreflectie, stimuleren van de totale persoonlijkheidsontwikkeling, de zorg voor het welbevinden van de leerlingen, de onderwijsorganisatie en het algemeen beleid behoren tot de sterke punten van de school. Uitdagingen liggen in het naar de oppervlakte brengen van het evenwichtig en in gradatie nastreven van de leerplandoelen. De evaluatiepraktijk explicieter richten naar de leerplandoelen en binnen haar kwaliteitszorg resultaatgerichte en evalueerbare doelen vooropstellen, behoren tot de werkpunten.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsorganisatie

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school integreert een pedagogisch-didactische visie, geïnspireerd door de ideeën van Freinet. Deze visie stuurt de verschillende onderwijsprocessen en leidt tot een overwegend hoog welbevinden van de leerlingen.
- De voorbije jaren stroomden bijna alle leerlingen op leeftijd door naar de lagere afdeling. Die output ligt in de lijn van de verwachtingen wanneer die vergeleken wordt met het aantal leerlingen dat begeleiding krijgt vanuit het geïntegreerd onderwijs en met het geringe aantal leerlingen dat voldoet aan de kenmerken rond gelijke onderwijskansen.
- De school verzamelt outputgegevens over o.a. rekenvoorwaarden, rekenbegrip en schoolrijpheid via observaties en toetsen. Ze analyseert de observatiegegevens en de resultaten van genormeerde tests. De conclusies daaruit en feedback uit de lagere afdeling leiden tot versterking van de preventieve ondersteuning op leerling- en klasniveau en tot remediërende interventies.
- De bezorgdheid om de verticale samenhang in het onderwijsaanbod te realiseren en de zorg om de aansluiting tussen de kleuter- en de lagere afdeling te versterken, zijn de aanleiding geweest om de wiskundige initiatie prioritair aan te pakken.
- Vernieuwde leerplanstudie en gezamenlijke reflectie hebben geleid tot schooleigen leerlijnen per leeftijdsgroep. Daarbij zijn leerplandoelen vertaald in eigen leerlijnen voor verschillende Freinettechnieken en in kerndoelen voor wiskundige initiatie per leeftijdsgroep. Die geven richting aan het onderwijsaanbod rond getallen, meten en ruimte (initiatie in meetkunde). Het schoolwerkplan bevat nieuwe afspraken rond o.a. het hanteren van getalbeelden. Ook specifieke leermiddelen zijn aangekocht.
- Het leerplan actief gebruiken om sterke en zwakke punten in het aanbod zichtbaar te maken en om een evenwichtig aanbod binnen elk leerdomein te bewaken, is niet algemeen verworven.
- De school stimuleert de ontwikkeling van wiskundige begrippen, vaardigheden en attitudes op een geïntegreerde wijze. Leerlingen krijgen veelvuldig kansen om wiskundige ervaringen op te bouwen in een rijke en stimulerende leeromgeving.
- De leerlingen zijn actief betrokken bij de inhoudelijke invulling en de uitwerking van zelfgekozen thema's en projecten. De onderzoekende en probleemoplossende houding en een zelfsturend leren behoren tot de schoolcultuur. Het wiskundige onderwijsaanbod is sterk werkelijkheidsgericht en toont een brede horizontale samenhang met andere leergebieden.
- Leerlingbesprekingen, observaties en diverse evaluaties geven impulsen tot doelgerichte ondersteuning van de leerlingen en/of tot zorgverbredende interventies.
- De school wil dit jaar de wiskundige initiatie verder optimaliseren. Welke concrete doelen ze daarmee precies wil bereiken, is weinig geëxpliciteerd. Dat bemoeilijkt een doelgerichte aanpak van het optimaliseringsproces rond wiskundige initiatie.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De ontwikkelingsdoelen zijn per leerdomein verwerkt in een individuele groeimap. Die map 'projecten en thema's' toont de bereikte resultaten op leerlingniveau. Ze is een middel om het brede en evenwichtige aanbod op korte en vooral op lange termijn te bewaken.
- Leerplandoelen zijn geïntegreerd en/of geclusterd in kerndoelen en freinettechnieken.
- Wereldoriënterend werken en aansluiten bij de natuurlijke exploratiedrang van de leerlingen zijn uitgangspunten van het onderwijs in de school. Gevarieerde werkvormen bevorderen het coöperatief en het zelfstandig werken. Ze stimuleren o.a. de dynamisch-affectieve ontwikkeling, de sociale en de communicatieve competenties, de samenwerking en de probleemoplossende vaardigheden.
- Het onderwijsaanbod vertrekt vanuit de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Leerlingen krijgen ruime kansen om binnen en buiten de klas en de school competentier te worden in de wereld van de natuur, techniek, mens, maatschappij, tijd en ruimte.
- De thematische en projectmatige werking zorgt voor integratie en samenhang tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden. De brede ontwikkeling van de leerlingen krijgt ruime kansen.
- Leerlingen observeren en daarover reflecteren zijn de belangrijkste evaluatievormen bij de teamleden.
- Ouders krijgen frequent informatie over de klaswerking en over de vorderingen van hun kind. Ze krijgen veelvuldig kansen om toonmomenten bij te wonen en om hun bevindingen te bespreken.
- De evaluatiepraktijk is weinig gericht op een periodieke stand van zaken rond de bewaking van het aanbod en de al dan niet gerealiseerde leerplandoelen. De school is op dat vlak terecht zoekende naar functionele manieren om het aanbod en de realisatie van leerplandoelen duidelijker zichtbaar te maken.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school integreert een pedagogisch-didactische visie, geïnspireerd door de ideeën van Freinet. Die visie stuurt verschillende onderwijsprocessen en leidt tot een overwegend hoog welbevinden van de leerlingen.
- De schoolvisie sluit naadloos aan bij de kerngedachten van de eindtermen rond wiskunde. Ze beklemtoont de wiskundige activiteit en het zelfontdekkende en zelfsturende leren van de leerlingen. De visie is doorleefd en transfer van het geleerde komt tot uiting. Leraren leggen duidelijke relaties met de leefwereld van de leerlingen en met de dagelijkse realiteit binnen en buiten de school.
- De school volgt de leerplannen van het OVSG en neemt deel aan de leerplangebonden toetsen op het einde van de basisschool. De resultaten daarvan benut de school om te reflecteren op haar werking en om eventuele aanpassingen door te voeren.
- Op basis van de leerresultaten voor wiskunde en de andere leergebieden behalen bijna alle zesdejaars een getuigschrift basisonderwijs. De oud-leerlingen doorlopen succesvol het eerste jaar in het secundair onderwijs. Volgens de school bevestigen de contacten met oud-leerlingen, hun ouders en leraren uit het secundair onderwijs de goede leerresultaten die de school bereikt met de leerlingen.

- De gradatie en de transparantie van het onderwijsaanbod over de jaren heen zijn recent versterkt. Op basis van het leerplan kiest de school doelbewust voor een eigen leerlijn in de eerste graad. De verticale samenhang vanaf de tweede graad is gebaseerd op het gebruik van een onderwijspakket door de leraar en op de schooleigen bronnenboeken voor de leerlingen. De afspraken ondersteunen leerlingen en creëren duidelijkheid voor ervaren en nieuwe personeelsleden.
- Het brede aanbod en de horizontale samenhang tussen de inhoudelijke domeinen (getallen, meten en meetkunde), de strategieën, de probleemoplossende vaardigheden en attitudes zijn bij het 'levend rekenen' sterk aanwezig. Dat geldt ook voor de doelgerichte samenhang in het aanbod tussen wiskunde en de andere leergebieden. De samenhang met aspecten van muzische vorming getuigt van een brede en creatieve kijk op wiskunde en van positieve effecten van professionaliserings-initiatieven.
- De diverse organisatievormen zijn voldoende transparant om het onderwijsaanbod af te stemmen op de leeftijdsgroep en om te leren van en met elkaar. Onderwijs op maat van de leerlingen vertrekt vanuit de leef- en belevingswereld van de leerlingen om preventief te werken. De school ondersteunt de leerlingen met leermoeilijkheden via differentiatie in aanbod en aanpak en via integratie van remediërende zorginitiatieven.
- Permanente observatie, reflectie op taken en toetsen, en communicatie met en door leraren en leerlingen kenmerken de evaluatiepraktijk. Daarbij is er aandacht voor kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. De school levert diverse inspanningen om mondeling en schriftelijk te rapporteren over de vorderingen van de leerlingen.
- Op klas- en schoolniveau nagaan en zichtbaar maken of het onderwijsaanbod dekkend is voor de leerplandoelen en of de leerlingen de leerplandoelen bereiken, is nog te sterk afhankelijk van het individuele teamlid en van resultaten op externe toetsen op het einde van de basisschool.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De groeimappen 'projecten en thema's', de eindwerken op het einde van de basisschool en/of digitale portfolio's tonen de bereikte resultaten op leerlingniveau. Ze illustreren de aandacht voor een horizontaal samenhangend aanbod tussen de verschillende domeinen van wereldoriëntatie. De leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT zijn sterk geïntegreerd in het dagelijkse aanbod.
- De eindtermen zijn per leerdomein verwerkt in een groeimap. Een aantal leerplandoelen is geïntegreerd in schooleigen doelen rond freinettechnieken. Vooral de eindtermen zijn een middel om het brede en evenwichtige aanbod op korte en vooral op langere termijn te bewaken.
- Wereldoriënterend onderwijs is een uitgangspunt van het onderwijsaanbod van de verschillende leergebieden in de school. Het aanbod vertrekt vanuit de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Het sluit aan bij hun verkennende en onderzoekende houding en bij de actualiteit.
- Leraren proberen vragen van leerlingen te verbreden en te verrijken om de leerplandoelen na te streven. Het actieve gebruik van de leerplannen om het aanbod te verbreden, is vooral afhankelijk van elk teamlid. Zo heeft de school weinig zicht in welke mate sommige doelen of domeinen van wereldoriëntatie meer of minder dan andere aan bod gekomen zijn.
- De school bevordert het actieve leren. De leerlingen krijgen diverse kansen tot o.a. exploratie van de werkelijkheid, tot brongebruik, tot onderzoek van biotopen en van technieken, tot integratie van ICT en tot samenwerking. De verschillende educaties zoals verkeers-, gezondheids- en milieuopvoeding komen ruim aan bod.

- De opbouw en het frequente gebruik van de referentiekaders voor ruimte is verzekerd. Het gebruik en de gradatie in referentiekaders om het historisch tijdsbewustzijn te stimuleren, getuigt minder van continuïteit in het onderwijsaanbod. Leerlingen missen hierdoor een aantal kansen om vaardigheden, kennis en attitudes nog sterker te integreren.
- Gevarieerde werkvormen bevorderen het coöperatief en het zelfstandig werken. Leerlingen krijgen veelvuldig kansen om binnen en buiten de klas en de school kennis, inzichten en (probleemoplossende) vaardigheden te verwerven. Ze getuigen overwegend van motivatie, leergierigheid en van een positieve houding ten aanzien van zichzelf en hun omgeving.
- Personeel en leerlingen benutten functioneel de mogelijkheden van de schoolinfrastructuur. De inrichting van lokalen en terreinen, en de beschikbare leermiddelen (o.a. het documentatiecentrum, de bibliotheken en de laptops) nodigen uit tot leren en ontspannen, tot tentoonstellen van leerlingrealisaties en tot interactie en communicatie.
- Op geregelde tijdstippen blikken leraren en leerlingen terug op het geleerde. Ze gebruiken daarvoor o.a. de groeimap waarbij ze per leerdomeinen aanstippen welke doelen er zijn nagestreefd. Die terugblik is soms een aanzet voor de leerlingen om aan te geven waarin zij zich tijdens een volgende periode willen verdiepen.
- De beeldvorming over wat leerlingen verworven hebben, gebeurt overwegend op basis van observatie, een quiz, de werkstukken, de voorstelling ervan op klas- of schoolniveau en reflecties met en door leerlingen en leraren. Product- en procesevaluatie, brongebruik, leren leren, sociale vaardigheden en attitudes primeren in de evaluatie en de rapportering op leerlingniveau.
- Evalueren in welke mate de leerlingen een brede waaier van leerplandoelen voor de verschillende domeinen van wereldoriëntatie bereiken, gebeurt het duidelijkst op het einde van de basisschool. Andere evaluatiegegevens aanwenden om na te gaan in welke mate de leerplanrealisatie voldoet op klas- of schoolniveau komt beperkt voor.
- De school wil terecht blijven vertrekken vanuit de interesses en de inbreng van de leerlingen bij het vormgeven van haar onderwijsaanbod. Anderzijds is ze zoekende om op een functionele wijze het aanbod en de realisatie van de leerplandoelen te garanderen en aantoonbaar te maken voor zichzelf en voor derden. Ze hoopt hiervoor een digitaal systeem te kunnen invoeren.
- Dit schooljaar is er nascholing geprogrammeerd rond de nieuwe eindtermen techniek.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Curriculum

4.1.1 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft een duidelijke **visie** op de wijze waarop ze haar maatschappelijke opdracht en haar onderwijs wil vormgeven. Dat blijkt ook uit de doelgerichte aanwending van het lestijdenpakket, de samenstelling van leerlinggroepen, de inzet

van de deskundigheid van het personeel en uit de intensieve samenwerking met de ouders, het centrum voor leerlingbegeleiding en andere externen.

- De school benut doelgericht diverse groepsvormen en freinettechnieken. Ze wil o.a. daarmee de totale persoonlijkheidsontwikkeling stimuleren, een krachtige ervaringsgerichte leeromgeving realiseren en een coöperatief en zelfsturend leren mogelijk maken.
- Schoolafspraken **ondersteunen** de wisselende en doelgerichte samenstelling van heterogene en homogene leerlinggroepen. Die zijn gevormd in overleg met het team en waar wenselijk met inbreng van de leerlingen. Telkens beogen ze de brede ontwikkeling, het welbevinden en het actieve leren van de leerlingen. Inspraak van leerlingen is op klas- en schoolniveau georganiseerd en werkt motiverend.
- Het personeelsbeleid, de aanwerving van personeelsleden met specifieke competenties, de intense samenwerking met de ouders en de samenwerking met externe betrokkenen zorgen voor een goede omkadering om de onderwijsdoelen te kunnen realiseren. Ook eigen financiële middelen zet de school in om bijvoorbeeld een peutergroep volgens haar visie te kunnen organiseren.
- Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd voor de realisatie van de onderwijskundige en de pedagogische doelen. Activiteitenroosters zijn opgesteld met aandacht voor de nodige instructietijd, flexibele klasorganisatie en ruimte voor eigen keuzes van leerlingen. Zorginitiatieven zowel op cognitief, motorisch als sociaal emotioneel vlak zijn ingebed in de klas- en schoolwerking.
- De uitbreiding van het leerlingenaantal, de reorganisatie van de groepen en de oprichting van een peutergroep zorgen voor lokalen nood. De school heeft concrete plannen om op relatief korte tijd lokalen bij te bouwen.
- De school gaat geregeld de **doeltreffendheid** van haar onderwijsorganisatie na. Ze reflecteert en communiceert daarover met het personeel, de leerlingen en de ouders. Ze houdt de schooleigen visie steeds voor ogen om voor elke leerling maximale leer- en ontwikkelingskansen te creëren. Kritisch reflecteren vanuit diverse invalshoeken op de school- en klaswerking behoren tot de schoolcultuur.
- De resultaten uit zelfevaluaties, functionerings- en evaluatiegesprekken, klasvergaderingen en tevredenheidsonderzoeken benut de school om waar nodig de schoolorganisatie bij te sturen. Voorbeelden hiervan zijn de keuze om in de derde graad per leeftijdsgroep te werken of om in de eerste graad afzonderlijke instructietijd voor Nederlands en wiskunde te organiseren.
- **Ontwikkeling** is voor de school een continu gegeven. Ze laat zich inspireren door leerlingen, ouders en door verwachtingen vanuit de omgeving en de overheid. Interne en externe vormen van professionalisering inspireren de school om vanuit haar kijk op de ontwikkeling van de leerlingen haar inspannings- en resultaatsverplichting te realiseren.
- De school voert een doelgericht personeelsbeleid om het onderwijsaanbod en de – organisatie te ondersteunen. Ze werft personeel met specifieke competenties aan om de doelen voor muzische vorming nog beter te kunnen realiseren en om de zorginitiatieven te kunnen versterken.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school hanteert een brede visie op evalueren die aansluit bij haar pedagogisch-didactische visie. Observaties en evaluaties richten zich op de sociaal-emotionele, de

dynamisch-affectieve, de cognitieve en de motorische ontwikkeling. Ze hebben tot **doel** de leerlingen blijvend te stimuleren in hun ontwikkeling, zorginitiatieven te versterken of het onderwijsaanbod of de organisatie aan te passen.

- Nagaan of de leerlingen de schooleigen leerlijnen en kerndoelen – afgeleid vanuit de leerplannen, ontwikkelingsdoelen en eindtermen – bereiken, varieert naargelang de leerinhouden, de schoolafspraken en de leraren.
- Diverse evaluatiemiddelen en –vormen **ondersteunen** de beeldvorming van de vorderingen van de leerlingen. De school verzamelt veelvuldig diverse en vooral zachte evaluatie- en outputgegevens. De perceptie van de leerlingen, leraren en ouders worden met elkaar in verband gebracht en leiden tot meer objectieerbare evaluatiegegevens en conclusies. Observaties, opdrachten, enkele toetsen, genormeerde tests, werkstukken, tevredenheidsonderzoeken, reflecties met en door leerlingen, leerlingenraden, klasvergaderingen met ouders, intern overleg en het evaluatiesysteem van het personeel ondersteunen de onderwijsprocessen. Nieuwe personeelsleden kunnen met vragen terecht bij collega's en bij de directeur.
- Genormeerde tests rond schoolrijpheid, rekenbegrip, spelling en technisch lezen en leraareigen observaties en evaluaties leiden meestal tot een brede beeldvorming van de leerlingen voor de verschillende domeinen van Nederlands en wiskunde. Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling is een transparant rapporteringssysteem dat de vorderingen van de leerlingen naar voor brengt. De groeimap en/of een digitaal portfolio geven o.a. de evolutie voor de verschillende domeinen van wereldoriëntatie weer. Ook voor leren leren, Frans en lichamelijke opvoeding verzamelen leraren evaluatiegegevens.
- Over muzische vorming en ICT wordt in mindere mate schriftelijk gerapporteerd. Toch krijgen die doelen ruime en geïntegreerde aandacht in het onderwijsaanbod.
- De school benut sommige evaluatiegegevens om vooral individuele sociaal-emotionele of leerproblemen bij leerlingen te signaleren, om bepaalde leerinhouden te herhalen of om te differentiëren.
- Op beleidsniveau zijn er weinig sporen die erop wijzen dat de school onderzoekt of de evaluatiepraktijk **doeltreffend** is om uitspraken te doen over de realisatie van de leerplandoelen.
- Op uitvoeringsniveau benut de school evaluatiegegevens vooral om het effect van haar onderwijsaanbod na te gaan op leerling- en klasniveau. De analyse van de resultaten op de eindtoetsen voor wiskunde heeft al geleid tot bepaalde bijstellingen en nieuwe afspraken.
- Momenteel zijn er op beleidsniveau geen concrete **ontwikkelingen** om zich verder te verdiepen in de evaluatiepraktijk of om deze bij te sturen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het organiserende en begeleidende **leiderschap** wil nog verder evolueren naar een situationeel leiderschap. Het slaagt erin om samen met het schoolbestuur, het personeel en de ouders de school **visie** te concretiseren en verder te ontwikkelen. De totale persoonlijkheidsontwikkeling, zelfsturend en coöperatief leren drijven boven in de begeleiding van de leerlingen.
- Het **talensbeleid** is goed uitgewerkt en heeft een ruim bereik bij alle onderwijsparticipanten. Er zijn duidelijke afspraken rond het communicatieve taalgebruik. De school ontplooit heel wat initiatieven om een positieve omgang met taaldiversiteit en taalcultuur te bevorderen. Het werken aan talensensibilisering, in samenhang met verschillende leergebieden, thema's en projecten, is een voorbeeld van goede praktijk.

- De participatieve **besluitvorming** is gestoeld op veelvuldig informeel en formeel overleg met leerlingen, ouders, leraren en/of externe betrokkenen. Personeelsleden, ouders en occasioneel externe experts zijn vertegenwoordigd in het schoolbestuur en in diverse werkgroepen. Leerlingen krijgen ruime kansen om mee richting te geven aan de leerinhouden en aan het klas- en schoolleven. Het vastzetten van organisatorische en inhoudelijke besluiten, de opvolging en de evaluatie van de afspraken zorgen voor een continue schoolontwikkeling.
- **Kwaliteitszorg** in de school wordt gekenmerkt door systematische (kritische) reflecties en zelfevaluaties die resulteren in acties. Een brede waaier van aspecten uit het klas- en schoolleven is onderwerp van evaluatie en bijsturing. De besluiten tot bijsturing vertalen in operationele doelen op korte of langere termijn, om duidelijk richting te geven aan de verbeteracties, is nog geen traditie.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplandoelen voor wiskunde bewaken op leerlingniveau.
- Voor wereldoriëntatie de nagestreefde ontwikkelingsdoelen en eindtermen doorheen de schoolloopbaan bewaken.
- Zelfontdekkend en coöperatief leren.
- Actief leren met een hoog werkelijkheidsgehalte realiseren.
- Horizontale samenhang binnen en tussen leergebieden realiseren.
- Leergebiedoverschrijdende eindtermen integreren in het klas- en schoolleven.
- Outputgegevens gebruiken om het onderwijs af te stemmen op de leerlingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Onderwijsorganisatie afstemmen op de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerlingen.
- Kwaliteit van de onderwijsorganisatie bewaken.
- Kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes evalueren met leerlingen, leraren en ouders.
- Een ruime waaier van evaluatiemiddelen hanteren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een brede communicatie voeren over de visie op opvoeding en onderwijs.
- Een organiserend en begeleidend leiderschap organiseren.
- Een brede en democratische besluitvorming met alle participanten uitbouwen.
- Een doelgericht talenbeleid voeren.
- Aandachtig blijven voor nieuwe ontwikkelingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Een evenwichtige realisatie van leerplandoelen nauwgezet nastreven.
- De evaluatiepraktijk ook richten op de leerplandoelen.
- De leerprestaties op leerling- en klasniveau benutten op schoolniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk versterken.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Prioritaire doelen duidelijk en resultaatgericht vastleggen om de kwaliteitszorg te versterken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Martine Bekaert

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam:

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de controle van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van Vrije Basisschool - De Levensboom te Kortrijk

Hoofdstructuur	BaO
Instellingsnummer	112938
Instelling	Vrije Basisschool - De Levensboom
Directeur	Klaas VANDOMMELE
Adres	Bruyningstraat 56_B - 8510 MARKE
Telefoon	056-21.51.54
Fax	056-22.56.41
e-mail	de.levensboom@skynet.be
Website/URL	www.levensboom.be
Bestuur van de instelling	105858 - vzw "t Soetekint - Levensboom" te MARKE
Adres	Bruyningstraat 56_B - 8510 MARKE
Scholengemeenschap/Consortium	125591 - Onafhankelijke Methodescholen te GENT
Adres	Kartuizerlaan 20 - 9000 GENT
CLB	114488 - CLB vh GO Mandel en Leie te KORTRIJK
Adres	Burgemeester Nolfstraat 11 - 8500 KORTRIJK
Datum van het onderzoek	4/10/2011

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. RELEVANTE KENMERKEN	4
2. FOCUS VAN DE CONTROLE	4
3. ASPECTEN VAN HET WELZIJNSBELEID	4
3.1 Organisatie	4
3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving	4
3.3 Gezondheid en hygiëne	4
3.4 Milieu	4
4. ADVIES	5
5. REGELING VOOR HET VERVOLG	5

INLEIDING

Op 4/10/2011 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen.

Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne afzonderlijk van de doorlichting uit te voeren.

Tijdens deze controle voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de aspecten inzake het welzijnsbeleid van de instelling die onderzocht worden.

Het verslag eindigt met het advies en de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het verslag van de controle bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- gunstig beperkt in de tijd;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

1. RELEVANTE KENMERKEN

Contextuele kenmerken

- Er zijn te weinig toiletten in verhouding tot het aantal leerlingen. Door schoolorganisatorische maatregelen is er geen functioneel tekort of zijn geen lange wachtrijen tijdens de pauzes.
- De school heeft een lokalentekort door de aangroei van het aantal leerling. De school heeft een dossier voor uitbreidingswerken ingediend via de verkorte procedure. Het is nodig om daarbij ook te voorzien in de nodige toiletten.

Situationele factoren

- nihil

2. FOCUS VAN DE CONTROLE

Op basis van het vooronderzoek werd geconcludeerd dat de instelling voldoet aan de voorwaarden inzake de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Er werden geen specifieke aspecten voor diepgaander onderzoek in de focus geplaatst.

3. ASPECTEN VAN HET WELZIJSBELEID

3.1 Organisatie

Conclusie: gunstig

3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving

Conclusie: gunstig

3.3 Gezondheid en hygiëne

Conclusie: gunstig

3.4 Milieu

Conclusie: gunstig

4. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies gunstig voor de erkenningsvoorwaarde met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

5. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Martine Bekaert

Datum: 4/10/2011

Voor kennisname namens de directie/het schoolbestuur:

Klaas VANDOMMELE